Zorgvuldig graven

Instructiekaart volgens CROW 500 en de Wibon · voor in de keet en de bouwplaats

NexTerra

nexterra-infra.nl/klic-viewer · versie 3 september 2026

VÓÓR HET GRAVEN

- **Graafmelding** bij het Kadaster: op zijn vroegst 20 werkdagen en op zijn laatst 3 werkdagen voor de start. Graafgebied maximaal 500 × 500 m; groter is een tracémelding (tot 5.000 × 5.000 m).
- **Levering compleet en digitaal** op de graaflocatie: kaarten, databestand én de brieven van elke netbeheerder. Een papieren uitdraai voldoet sinds 1 april 2021 niet.
- **Eis voorzorgsmaatregel** in de leveringsbrief? Neem direct, uiterlijk 3 werkdagen voor de start, contact op met die netbeheerder en leg de afspraken vast.
- **Werkinstructie** uit het maatregelenplan, en de ploeg geïnstrueerd voordat de eerste bak de grond in gaat.

OP DE LOCATIE

- **Lokaliseer eerst.** De tekening geeft de geregistreerde ligging met een nauwkeurigheidsklasse (tot 30 cm, tot 100 cm of onbekend). Handmatig of met een proefsleuf de ligging vaststellen waar het graafwerk erbij komt.
- **Diepte staat er zelden in.** De levering geeft meestal geen gemeten diepte, en 60 cm is een advieswaarde, geen zekerheid.
- **Werk volgens de werkinstructie** en de afspraken met de netbeheerder. Wijzigt het graafwerk, dan wijzigt de instructie mee.
- **Melding verlopen?** Begint het graven later dan 20 werkdagen na de melding, dan is een nieuwe graafmelding nodig.

ALS HET ANDERS IS DAN DE TEKENING

- **Meer dan 1 meter horizontaal** ernaast, of een net dat niet in de levering staat: onverwijld melden bij het Kadaster, via de KLIC-viewer-app van het Kadaster, met foto's (detail, sleuf van boven, overzicht).
- **Onbekend net:** niet aanraken, werk daar stilleggen tot duidelijk is wat het is en van wie.
- **Schade:** werk stil, omgeving veiligstellen, de netbeheerder bellen via het nummer in zijn brief. Bij gevaar 112.
- **Meet en fotografeer op het moment zelf:** positie, diepte, meldnummer.

WAAR DE TOEZICHTHOUDER OP LET

De Rijksinspectie Digitale Infrastructuur noemt CROW 500 een belangrijk uitgangspunt voor haar toezicht op de Wibon en toetst:

- **Bij de grondroerder:** is de graafmelding gedaan, is de ligging vóór het graven vastgesteld, zijn instructie en toolbox vastgelegd en gegeven, is er volgens de werkinstructie gewerkt.
- **Bij de opdrachtgever:** zijn tijd en budget gereserveerd, is er een risico-inventarisatie op basis van de KLIC-gegevens, is het maatregelenplan gebaseerd op de werkelijke ligging.

DE VIJF FASEN VAN CROW 500

1 · Initiatief	Initiatiefnemer	Borgen dat schade aan kabels en leidingen wordt voorkomen; tijd en budget reserveren voor zorgvuldig voorbereiden en uitvoeren.
2 · Onderzoek	Initiatiefnemer	Oriëntatieverzoek (KLIC), risico-inventarisatie, conflicten met de ondergrondse infrastructuur analyseren.
3 · Ontwerp	Ontwerper	Maatregelenplan opstellen; kabels en leidingen lokaliseren.
4 · Werkvoorbereiding	Grondroerder	Maatregelenplan vertalen naar een werkinstructie; graafmelding (KLIC) doen.
5 · Uitvoering	Grondroerder en initiatiefnemer	Werken volgens de instructie; evalueren tijdens en na het graafwerk.

DE WET ERONDER (WIBON)

Art. 2 zorgvuldig graven, onderzoek naar de ligging, gebiedsinformatie op de locatie · **Art. 8** melding ten hoogste 20 werkdagen voor de start · **Art. 13b** contact bij een eis voorzorgsmaatregel · **Art. 19 en 20** afwijkende ligging en onbekend net onverwijld melden.

BRONNEN

hulpbijcrow500.nl (schema bouwproces) · Rijksinspectie Digitale Infrastructuur (CROW 500) · Kadaster (KLIC-melding, melden afwijkende situatie, KLIC-viewer) · Wibon op wetten.overheid.nl · Handreiking Visualisatie PMKL 3.0.0 · Kamervragen 2016-2017 nr. 485 (diepte). CROW 500 is in werking sinds 1 januari 2017 als opvolger van CROW 250; de richtlijn zelf is te bestellen bij CROW.